

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Облік, аудит і податковий консалтинг»
(назва освітньої програми)

на тему: Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими
результатами на ТОВ «Аквілон Південь»

Виконавець:

Студент ЦЗВФН

Долгополов Владислав Васильович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Москалюк Ганна Олександрівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У сучасному бізнес-середовищі, де важлива роль відводиться ефективному управлінню ризиками, врахування існуючих умов невизначеності, сучасна система обліку, аналізу та контролю фінансових результатів має стати ключовим інструментом для мінімізації фінансових ризиків. Підприємства повинні бути готові до вирішення можливих проблем та негараздів у фінансовій сфері, таких як збитки, нестача коштів, низька неплатоспроможність тощо, і використовувати заходи щодо їх вирішення.

У контексті широкого використання цифрових технологій, аналітики та штучного інтелекту, облік та контроль фінансових результатів мають стати ще точнішими та ефективнішими для швидкого реагування на зміни та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Особливу увагу обліку, контролю, аналізу фінансових результатів приділяють багато вітчизняних науковців і практиків, серед яких слід відокремити: Онищенко В., Нагорну І. В., Губарик О. М., Бондаренко В. О., Меркулову С., Сусіденко Ю. В., Карп'як Я. С., Шевчук К. В., Бондар В. І., Степаненко О. І., Ратушну О. П., Москалюк Г. О., Гавриленко О. Є., Скрипник М. Є., Лоханову Н. О., Гудзенко Н. М., Григораш М. В., Шипіну С. Б., Прохар Н. В., Ночовну Ю. О. та інших.

Все вищесказане обумовлює актуальність теми дослідження даної кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження – узагальнення та систематизація теоретично-практичних аспектів обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами у сучасних умовах, а також надання пропозицій щодо його вдосконалення.

Завдання дослідження:

- розглянути економічну сутність доходів, витрат та фінансових результатів;
- дослідити особливості нормативно-правового регулювання обліку фінансових результатів, у тому числі під час війни в Україні;
- визначити особливості організації документообігу, аналітичного та синтетичного обліку фінансових результатів згідно НПСБО;
- надати загальну економічну характеристику ТОВ «Аквілон Південь» та провести аналіз його фінансового стану;
- вивчити особливості обліку фінансових результатів на ТОВ «Аквілон Південь» та системи внутрішнього контролю підприємства;
- здійснити аналіз динаміки, складу та структури формування фінансових результатів на досліджуваному підприємстві;
- проаналізувати ефективність господарювання на ТОВ «Аквілон Південь»;
- виявити недоліки діючої системи обліку, аналізу та контролю фінансових результатів на досліджуваному підприємстві та запропонувати напрями її вдосконалення під час війни.

Об'єкт дослідження – процес обліку, аналізу та внутрішнього контролю фінансових результатів на підприємстві.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліку, контролю та аналізу фінансових результатів на торговельному

підприємстві ТОВ «Аквілон Південь».

Методи дослідження. При проведенні кваліфікаційного дослідження у роботі було використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема: аналіз, синтез, індукцію та дедукцію – задля узагальнення наукових поглядів на сутність економічної категорії «фінансовий результат» й характеристики нормативного забезпечення обліку та контролю доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємств; трендовий аналіз, аналіз абсолютних та відносних показників – для виявлення тенденцій у зміні показників діяльності підприємства та виявлення впливу чинників на зміну показників ефективності господарювання; прийоми порівняння та узагальнення – для виявлення дискусійних питань й формулюванні рекомендацій, впровадження яких дозволить поліпшити стан обліку, контролю та аналізу фінансових результатів на досліджуваному підприємстві.

Інформаційна база дослідження – законодавчі й нормативно-правові акти України, що регламентують обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами, наукові праці вітчизняних і зарубіжних дослідників (статті, монографії), матеріали наукових конференцій, вебінарів, періодичні фахові видання з обліку та контролю, дані з відкритим доступом з мережі Internet тощо. Всі практичні дані було отримано безпосередньо з досліджуваного підприємства, зокрема: первинна облікова документація, реєстри синтетичного та аналітичного обліку, інформація з автоматизованого обліку, фінансова і податкова звітність ТОВ «Аквілон Південь».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел (40 найменувань) та додатків. Загальний обсяг роботи становить 69 сторінок, у тому числі основний зміст – на 63 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 14 рисунків.

Публікації результатів дослідження. За темою дослідження опубліковано тези доповіді на студентській конференції ФМОІТ в Одеському національному економічному університеті на тему: «Деякі питання обліку фінансових результатів», яка проходила 10-11 квітня 2024 року.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні аспекти обліку фінансових результатів**» розкрито економічну сутність доходів, витрат та фінансових результатів, досліджено нормативно-правове забезпечення обліку фінансових результатів, вивчено особливості документального оформлення, синтетичного та аналітичного обліку фінансових результатів.

У другому розділі «**Організація обліку фінансових результатів на ТОВ «Аквілон Південь»**» надано загальну характеристику підприємства, проаналізовано його фінансовий стан, розглянуто особливості обліку фінансових результатів системи внутрішнього контролю фінансових результатів на досліджуваному підприємстві.

У третьому розділі «**Аналіз фінансових результатів та шляхи удосконалення обліку і контролю на підприємстві**» проведено аналіз динаміки, складу та структури доходів та витрат, а також аналіз ефективності діяльності на

ТОВ «Аквілон Південь». Окрему увагу приділено формуванню напрямів вдосконалення обліку, аналізу та контролю фінансових результатів на досліджуваному підприємстві ТОВ «Аквілон Південь».

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження можна зробити такі загальні висновки.

1. Економічна сутність доходів, витрат та фінансових результатів відображає основні економічні процеси, які відбуваються в рамках діяльності будь-якого підприємства. У роботі було розглянуто категоріальний апарат щодо доходів, витрат та фінансових результатів згідно діючого законодавства та думок науковців-вчених. Встановлено, що існує безліч підходів до класифікації фінансових результатів, основними з яких є за часовим принципом, за характером діяльності, за джерелом отримання, за функціональним призначенням, за способом представлення у фінансовій звітності тощо.

Фінансові результати дозволяють оцінити ефективність використання ресурсів підприємства, а це у свою чергу допомагає ідентифікувати сильні та слабкі сторони діяльності, а також визначати можливості для оптимізації процесів та збільшення прибутковості.

2. Ієрархічні рівні нормативно-правової бази для ведення бухгалтерського обліку фінансових результатів в Україні також розглянуто під час дослідження. Дотримання всіх нормативно-правових актів є обов'язковим для всіх підприємств, які здійснюють діяльність в Україні. Вони забезпечують однакові стандарти обліку фінансових результатів та сприяють забезпеченню надійності та порівняності фінансової інформації.

У роботі досліджено проблеми нормативного забезпечення обліку фінансових результатів у сучасних умовах функціонування підприємств в Україні, які ускладнюють процеси обліку, аналізу та звітності і можуть впливати на довіру до фінансової звітності підприємств.

3. Ключовими елементами фінансового обліку, які допомагають підприємствам вести облік своєї діяльності та управляти фінансовими результатами є документальне оформлення, синтетичний та аналітичний облік. У кваліфікаційній роботі було розглянуто особливості цих елементів у теоретично-методичному аспекті.

Акцентовано увагу на тому, що якісно організований аналітичний і синтетичний облік фінансових результатів, а також документування відповідних операцій дозволяє здійснювати агрегацію та узагальнення інформації з різних джерел і підсистем бухгалтерського обліку. Це дає змогу складати фінансові звіти, здійснювати аналіз фінансового стану підприємства на основі складених фінансових звітів, відслідковувати та контролювати фінансові показники в часі для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

4. Дослідження особливостей обліку та внутрішнього контролю фінансових результатів здійснено на підставі даних ТОВ «Аквілон Південь», яке функціонує у сфері оптової торгівлі деревиною та будівельними матеріалами з 2018 року. Підприємство є одним з найбільших дистриб'юторів будівельних матеріалів,

інструментів і товарів народного вжитку, що надає широкий асортимент, інноваційні системні рішення та постійну підтримку клієнтів. У роботі надано економічну характеристику діяльності підприємстві.

5. Аналіз фінансового стану ТОВ «Аквілон Південь» було проведено за звітний період 2020-2022 рр. Встановлено, що ефективність господарювання на ТОВ «Аквілон Південь» протягом 2020-2022 років значно погіршилася. Зокрема, чистий дохід від реалізації товарів зменшився на 39,8%. Це, у свою чергу призвело до зменшення прибутку від основної операційної діяльності: протягом 2021-2022 років його значення у абсолютному виразі зменшилось на 33,3%. Зазначені негативні зміни щодо обсягів продажів деревини, будівельних матеріалів та санітарно-гігієнічних товарів та фінансового результату від основної операційної діяльності на досліджуваному підприємстві призвели до зменшення чистого фінансового результату з 1,9 млн. грн у 2021 році до 1,1 млн. грн у 2022 році на 42%.

Аналіз коефіцієнта маневреності власного капіталу й коефіцієнта забезпеченості запасів власними оборотними коштами показало, що на ТОВ «Аквілон Південь» практично весь власний капітал вкладений у оборотні активи, й, відповідно, перебуває у мобільній формі й питома вага запасів товариства, профінансована за рахунок основного «нормального» джерела фінансування ділової активності підприємства – власних оборотних активів знизилась з 80% станом на кінець 2020 року до 54% станом на кінець 2022 року. Вказаний висновок вказує на тенденцію до збільшення фінансування діяльності підприємства за рахунок найбільш ризикового джерела – кредиторської заборгованості.

6. Особливості обліку фінансових результатів на ТОВ «Аквілон Південь» розглядались у розрізі обліку витрат, доходів і власне фінансових результатів. Було досліджено статутні та внутрішні розпорядчі документи, первинні документи, облікові реєстри з системи автоматизованого обліку, фінансову, податкову та іншу звітність тощо. І встановлено, що облікова і контрольна система в цілому відповідає нормам і вимогам діючого законодавства.

7. Ключовим аспектом, який обумовив погіршення показників ділової активності на досліджуваному підприємстві за 2020-2022 роки, є зменшення чистого доходу від реалізації товарів. Проте зазначимо, що аналіз такого показника як ефект операційного левериджу дозволяє нам стверджувати, що діяльність підприємства у 2022 році стала менш ризиковою. Чиста рентабельність активів на підприємстві знизилась з 5,7% у 2021 році до 2,9%.

8. Аналіз даних показав, що прибуток від реалізації товарів на ТОВ «Аквілон Південь» зменшився на 143,5 тис. грн внаслідок зменшенню обсягу реалізації товарів у натуральному виразі. Проте позитивно на зміну фінансового результату від основної операційної діяльності вплинула зміна структури реалізації товарів у бік збільшення питомої ваги більше рентабельних товарів. Завдяки впливу цього чинника прибуток від реалізації товарів у 2022 році порівняно із 2021 роком збільшився на 6,3 млн. грн. Тому нами було застосовано такий інструментарій управлінського аналізу як матриця Boston Consulting Group задля надання рекомендацій, впровадження яких дозволило б збільшити генерування позитивних фінансових результатів на досліджуваному підприємстві.

9. У роботі обґрунтовано існуючі проблемні питання та недоліки в системі обліку та внутрішнього контролю фінансових результатів та надано комплекс рекомендацій для вдосконалення системи управління результативністю підприємства в цілому.

АНОТАЦІЯ

Долгополов В.В. «Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовими результатами на ТОВ «Аквілон Південь»».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2024.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку, аналізу та контролю фінансових результатів підприємств, зокрема економічна сутність доходів, витрат та фінансових результатів, нормативно-правове забезпечення обліку фінансових результатів, а також документальне оформлення, синтетичний та аналітичний облік фінансових результатів.

Проведено аналіз фінансового стану торговельного підприємства ТОВ «Аквілон Південь» та надано його загальну економічну характеристику. Також проаналізовано динаміку, склад та структуру доходів і витрат, а також ефективність діяльності ТОВ «Аквілон Південь». У практичній частині роботи розглянуто особливості обліку фінансових результатів на досліджуваному підприємстві, а також особливості системи внутрішнього контролю фінансових результатів на ТОВ «Аквілон Південь».

Запропоновано рекомендації за результатами проведеного аналізу, а також напрямки удосконалення системи обліку, внутрішнього контролю та аналізу фінансових результатів на ТОВ «Аквілон Південь».

Ключові слова: доходи, витрати, фінансові результати, прибуток (збиток), облік, внутрішній контроль, аналіз, ефективність.

ANNOTATION

Dolgoplov V.V. «Accounting and analytical support of financial results management at LLC «Aquilon South»».

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 071 «Accounting and taxation»

Odesa National Economic University. – Odesa, 2024.

The thesis deals with theoretical aspects of accounting, analysis and control of financial results of enterprises, in particular the economic essence of income, expenses and financial results, regulatory and legal support for accounting for financial results, as well as documentation, synthetic and analytical accounting of financial results.

An analysis of the financial condition of the trading enterprise LLC «Aquilon South» is carried out and its general economic characteristics are provided. The dynamics, composition and structure of income and expenses, as well as the efficiency of LLC «Aquilon South» are also analyzed. The practical part of the work considers the peculiarities of accounting for financial results at the researched enterprise, as well as the peculiarities of the system of internal control of financial results at LLC «Aquilon South».

Recommendations based on the results of the analysis, as well as directions for improving the system of accounting, internal control and analysis of financial results at LLC «Aquilon South» are proposed.

Keywords: income, expenses, financial results, profit (loss), accounting, internal control, analysis, efficiency.